

Hertil knyttede sig følgende Diskussion:

Et Par Spørgsmaal saalydende:

1) er det ikke rigtigt, at den Sætning, som før gjaldt, nemlig at man kun kunde bruge godt melet Byg til Maltbyg, slet ikke gjælder mere, idet det kun kommer an paa, om Bygget er saaledes beskaffent, at det kan blive melet, og ikke paa, om det er glasset eller melet, og

2) har Maltbyg ikke mindre Fodringsværdi end det kvælstofholdige eller glassede Byg? besvaredes af

Forpagter Sonne derhen, at af Bedømmelserne ved Maltbygudstillingerne fremgik det, at det kommer ikke an paa, om Bygget er melet, men paa om det besidder saadanne Egenskaber, som give sikkert Løfte om, at det kan blive melet; det er det, der bestemmer Handelsværdien; under alle Omstændigheder maa Meletheden ikke være vunden paa Farvens Bekostning. — Hvad det andet Spørgsmaal angik, da var det rigtigt, at jo mere kvælstofholdigt Bygget er, jo større Fodringsværdi har det, og de, hvis Jorder derfor er af den Beskaffenhed, at de ikke sætte dem i Stand til at producere god Maltvare, bør lægge sig efter at producere godt Foderbyg.

Grosserer Jacobsen vilde, skønt han som Medlem af Bygudvalget jo var bekjendt med dets Virksomhed, rette et Spørgsmaal til den ærede Foredragsholder, et Spørgsmaal, som han troede, det var rigtigt at faa ført frem ved denne Lejlighed; han sigtede til Spørgsmaalet om Forædlingen af Byg. Dette Spørgsmaal har under Udvalgets Virksomhed været under Ventilation, men Forholdene have medført, at man ikke er kommet saa vidt, som man havde tilsigtet. Hvad man har naaet er, at man har fundet de mest produktive Sorter Maltbyg, og dem er der arbejdet paa at faa udbredt, hvad jo maa siges at være et fortjenstfuldt Arbejde, men der er næppe Tvivl om, at man vil kunne naa yderligere frem ved at følge den samme Vej, som i de senere Aar er blevet fulgt i vore Nabolande. I Tyskland har der i saa Henseende været drevet et

ret betydeligt Forædlingsarbejde, just ikke for Maltbyggets, men for andre Sædarters, navnlig for Havrens Vedkommende, og i Sverrig har man ogsaa havt Øjnene aabne for, at der kan naas noget ad den Vej, og man har arbejdet ihærdigt og har ogsaa, efter hvad der kan skjønnes, naaet noget. Prenticebygget, som her har vundet den største Anerkjendelse, er, naar man ser nærmere paa det, et mærkeligt Blandingsgods, som ingenlunde har den Kvalitet, som en Vare, der skulde kaldes Maltbyg, egentlig burde have; men paa den anden Side kan det jo nu være, at naar man ikke kan faa højere Pris for Maltbyg end for almindelig godt Byg, der da kan være noget at vinde med Hensyn til Prenticebygget. Det er jo muligt, at de grovere Former ere de mest produktive, og det kunde derfor være heldigt at faa det Spørgsmaal klaret: Hvad er det for Varieteter i Prenticebygget, som give denne Bygsort sin Overlegenhed med Hensyn til Produktionsevnen? Det var et Spørgsmaal, som det var værd at faa klaret, og Taleren vilde derfor lægge et godt Ord ind for, at Udvalget, for saa vidt det var muligt, ikke opgav den Gjærning, der har været tilsigtet, men ikke var naaet endnu.

Lektor Maar. Man vil vistnok erindre, at Capitain, Brygger Jacobsen for en halv Snes Aar siden her i Selskabet fremhævede netop den heldige Egenskab ved Bygget, at det var melet, og han lagde Landhusholdningsselskabet meget alvorlig paa Sinde at virke for Udbredelsen af Dyrkningen af Maltbyg, og Taleren vilde derfor i Henhold til, hvad der nu var fremført, spørge, om der ved de foretagne Forsøg var kommet noget frem, der godtgjorde, hvorfor man dengang lagde saa stor Vægt paa Meletheden, medens Bedømmelsen af Bygprøverne nu faldt anderledes ud.

Lektor W. Johannsen. Den Udtalelse af Brygger Jacobsen, at det ubetinget var det meledede Byg, der var det eneste brugelige til Maltbyg, medens det glæssede ikke var brugeligt eller i alt Fald meget uheldigt at anvende dertil, maa ikke forstaaes bogstavelig. Taleren havde tidligere om-

handlet dette Spørgsmaal i en af Hr. Sonne nævnt Afhandling, som Hr. Sonne imidlertid ikke gik nærmere ind paa, og som Taleren derfor kortelig skulde referere. Talerens Afhandling findes i »Ugeskrift for Landmænd» for 1888. I denne Afhandling havde Taleren fremhævet, at det, som Hr. Brygger Jacobsen mente, naar han talte om glasset Byg, var kun de blaalige, flintagtige Korn, som ere meget mørke i Bruddet, og dem kaldte han »uhelbredelige«, hvorimod det lyse, glassede Korn med et rødtligt Skjær, hvilke han kaldte »helbredelige«, ikke vare ubrugelige, men endog lige saa gode som de melede. De mørke Korn ere kvælstofholdige, de rødlige kvælstoffattige; Melethedsspørgsmaalet løber saaledes ud i og bliver identisk med Kvælstofspørgsmaalet. Og Melethedsspørgsmaalet er følgelig ikke udslettet, men er absorberet af Kvælstofspørgsmaalet, som er mere omfattende.

Præsidenten (Lehnsgreve Danneskjold-Samsøe). Hvad det af Hr. Grosserer Jacobsen fremhævede Spørgsmaal angik, da stod det saaledes for Taleren, at ihvorvel det har sin store Betydning at foretage Forædlingsforsøg, saa var det dog i dette Øjeblik, hvor der var Tale om, at vi næppe kunde have stort Haab om at faa nogen synderlig Afsætning til Udlandet af Maltbyg, lidt haabløst at arbejde derpaa, for saa vidt det var Hr. Grosserer Jacobsens Mening, at vi skulde søge at frembringe de ædleste Sorter. Hr. Forpagter Sonne har jo netop henpeget paa, at vi næppe kunne kaste os meget stærkt over at producere fint Maltbyg, men at vi hertillands snarere kunde blive nødsagede til at gaa over til Produktionen af simplere Varer, og efter de Erfaringer, vi have gjort i de sidste Aar og ikke mindst i Foraaret, samt efter hvad Taleren havde hørt fra Udlandet, maatte han frygte for, at det danske Maltbyg havde tabt noget af sit Renommè paa det engelske Marked, og at det vilde blive vanskeligt for det at gjenvinde det.

Grosserer Jacobsen. Udvalget har kun havt indskrænkede Midler at raade over og kun lidt disponibel Kraft at

virke med, og har derfor ikke kunnet tage store Opgaver for; men man burde dog se paa Sagen paa den Maade, at man ikke burde være rigtig tilfreds med at arbejde med Blandingsvarer, som man nu arbejder med. Naar man ser hen til Prenticebygget, maa man forundre sig over, at det kan være en saa god Maltvare, som det har Ord for, skjønt det faktisk kun indeholder 60 pCt. Prenticebyg, medens Resten er andre Sorter; man burde dog se at faa en ensartet Vare, med ensartet Spiringsdygtighed og ensartet Maltningsevne. Naar man derfor arbejder videre med Prenticebygget, burde man dog se at faa Rede paa, hvilke Bestanddele deraf, som det er, der yde det betydelige Bidrag til den store Produktionsevne; sandsynligvis er det de grovere Sorter, der findes deri, og Forædlingsarbejdet burde derfor gaa ud paa at faa dem udskilte. Netop i en Tid, da Maltbygproduktionen ikke er fordelagtig, kunde det være af særlig Betydning at faa de grovere Bygsorter, de som ere særlig produktive, frem.

Forpagter Sonne. Ingen kunde i højere Grad end Taleren beklage, om Konjunkturerne fremtidig skulde udvikle sig saaledes, at Dyrkningen af Foderbyg skulde vinde Fremgang paa Bekostning af Dyrkning af Maltbyg; men Taleren havde ikke villet undlade at henpege paa, at hvis der vedblivende skulde finde en saa ringe Prisforskjel Sted mellem Maltbyg og Foderbyg som nu for Tiden, maa man befrygte, at Dyrkningen af Foderbyg vil vinde Fremgang paa Bekostning af Dyrkning af Maltbyg; det bliver da den kvantitative Side af Sagen, som bliver det afgjørende ved Valget af Saasæd. — Lige over for Hr. Grosserer Jacobsens Udtalelse vilde Taleren bemærke, at det sikkert var ønskeligt, om man kunde faa iværksat Forædlingsforsøg særlig i Retning af en Udsondring af de forskjellige Sorter, hvoraf de Sorter, hvormed der nu opereres, ere sammenblandede.

Præsidenten vilde paa Selskabets Vegne bringe Hr. Forpagter Sonne en hjertelig Tak for den overordentlige fylldige Oversigt, som han havde givet over Bygforsøgene og de derved indvundne Resultater. For de Tilstedeværende vilde det

sikkert være klart, hvilket stort Arbejde der er udført, og Udvalgets Medlemmer, som have haft Lejlighed til at staa Hr. Sonne nær, kunne bevidne, med hvilken overordentlig Omhu og Flid han har arbejdet i denne Sags Tjeneste. Udvalget har nu i en halv Snes Aar arbejdet med den Opgave for Øje at komme om ikke til et positivt Resultat, thi det naaer man ikke, selv om man arbejder i længere Tid endnu, saa dog saa vidt at faa indsamlet saa megen Erfaring paa de forskellige herhenhørende Omraader, at man derved kan danne sig en Mening om Sagen, og i hvert Fald troede Taleren, at man var kommen saa vidt, at man nu vidste, i hvilken Retning man skulde arbejde videre. Saa vidt troede Taleren sikkert, at man kunde sige, man var naaet, og dette skyldes først og fremmest selve Forsøgslederen Hr. Sonne, der som sagt har arbejdet med utrættelig Iver og Ihærdighed i denne Sags Tjeneste, men dernæst ogsaa de mange forskellige Gaarde, paa hvilke Forsøgene have været installerede; ogsaa dem skylder man megen Tak for det Bidrag, de have ydet til Sagens Fremme. Ligeledes tilkommer der de Mænd, som Aar efter Aar velvillig have foretaget den kvalitative Bestemmelse af Udvalgets store Forsøgsmateriale, en varm Tak for det betydelige Arbejde, de saaledes have udført i Sagens Interesse. Hr. Sonne har paa Forsøgsgaardene ikke været nogen blid Mand at have med at gjøre; han har været meget fordringsfuld, men Taleren troede dog at kunne sige, at de alle havde erkjendt, at Forsøgene vare blevne ledede med Dygtighed og Omsigt, og derfor havde de ogsaa med Glæde rettet sig efter de fremsatte Ønsker. — Da Hr. Sonne i sit Foredrag berørte Fordelingen af Saasæd til mindre Jordbrugere, vilde Taleren hertil føje, at denne Side af Udvalgets Virksomhed ikke i egentlig Forstand kunde regnes med til Forsøgene, idet man jo ikke har kunnet stole paa at faa en Opgivelse af Resultaterne af Dyrkningen fra alle disse Folk. Som nævnt ere de forlangte Meddelelser kun indkomne sparsomt, idet kun omtrent 40 pCt. af de udelte Skemaer ere sendte tilbage med de Oplysninger, man ønskede, hvad jo er uheldigt, naar man anvender saa megen Tid og saa store

Beløb derpaa, som der faktisk er gjort; men paa den anden Side kan man vistnok sige, at denne Foranstaltning har bragt det Resultat, at der er blevet vakt ikke saa lidt Interesse for Bygavlen, og at Øjnene ere blevne lukkede op paa Adskillige, der hidtil, hvad denne Sag angaar, have gaaet mere eller mindre i Blinde. Efter alt, hvad der forelaa, stod det for Taleren som det rigtigste, at Forsøgene fortsættes, for saa vidt Staten vilde vedblive at støtte dem, men samtidig burde man ogsaa indskrænke Fordelingen af den gratis Saa-sæd betydelig, hvilket for øvrigt allerede var sket iaar.
